
DE WILG

In de Van Gogh Beleeftuin bij De Menmoerhoeve in Etten-Leur staat een heel bijzonder doolhof. Het heet Vincent's Labyrint. De paden van dit doolhof zijn gemaakt van duizenden wilgentakken.

Vrijwilligers hebben die takken met de hand in de grond gezet. De dunne takken gingen daarna wortels maken en nu groeien ze uit tot groene “muren” van het doolhof. In de lente, zomer en herfst ziet dat er heel mooi uit. In de winter oogt het wat kaler. Het doolhof gaat met de seizoenen mee.

Waarom wilgen?

Wilgen groeien snel en zijn makkelijk in de grond te steken. Daarom zijn ze perfect voor zo'n doolhof.

Ook Vincent van Gogh, de beroemde schilder, hield van wilgen. Voor hem staan ze voor veerkracht en weerstand. Daarom past de boom zo goed bij de Van Gogh Beleeftuin.

Knotwilgen

Er bestaan wel 300 soorten wilgen. Je vindt ze vaak bij water en op plekken waar veel licht is. In Nederland zie je vooral de schietwilg. Vaak wordt die boom na een paar jaar op ongeveer twee meter hoogte afgezaagd. Dat heet knotten. Om de paar jaar worden de nieuwe takken weer weggehaald. Zo ontstaat de bekende knotwilg die op deze manier wel tot 200 jaar oud kan worden.

Van Gogh en knotwilgen

Vincent van Gogh vond knotwilgen heel bijzonder. Hij vond dat ze echt bij Brabant hoorden. Hij tekende en schilderde ze vaak. Voor hem waren knotwilgen meer dan zomaar bomen. De kromme, knoestige stammen deden hem denken aan het leven: soms moeilijk, maar je blijft toch verder groeien.

De bijzondere kracht van de wilg

Wilgen bevatten plantenhormonen (stoffen die planten helpen groeien). Eén daarvan heet auxine. Daardoor kunnen afgesneden takken makkelijk nieuwe wortels maken als ze in de grond worden gestoken. Dit toont de veerkracht van de wilg.

Tuinders maken soms wilgenwater door takken in water te leggen. Dat water helpt andere planten om sneller wortels te krijgen. Wilgenwater is, als het ware, stekpoeder in opgeloste vorm.

In de bast van de wilgen zit nog een belangrijk stofje en dat heet salicylzuur. Dat is een stof die helpt tegen ziek worden. Van die stof werd later het bekende medicijn aspirine gemaakt. Al duizenden jaren geleden gebruikten mensen wilgenbast om pijn te verminderen!

Ook de wilg zelf is door salicylzuur beter bestand tegen ziekten en plagen. In meerdere opzichten laat de wilg zijn weerstand zien.

Symboliek en bijgeloof

Wilgen hebben veel betekenissen in verhalen en geloven.

De treurwilg heet zo omdat de druppels die van de bladeren glijden op tranen lijken. In het Engels heet hij daarom “weeping willow”. Vroeger dachten sommige mensen dat wilgen magische bomen waren. Ze geloofden dat heksen in wilgen woonden. Daarom maakten ze soms fluitjes van wilgenhout om heksen en boze geesten weg te jagen.

Wilgen in de natuur

Wilgen zijn super belangrijk voor dieren: wel 450 soorten insecten gebruiken de wilg als voedsel of leefplek. Die insecten worden weer gegeten door vogels.

In het vroege voorjaar bloeit de wilg al met katjes. Deze geven nectar en stuifmeel en zijn dus een vroege snack voor bijen en andere insecten.

Duurzame energie

Wilgenhout wordt tegenwoordig in speciale fabrieken gebruikt om energie op te wekken of compost te maken. Dat maakt de wilg een duurzame energiebron.

Een paradijs voor insecten

Wilgen zijn belangrijk voor de natuur. Veel insecten vinden er eten of gebruiken de boom om in te wonen. Er leven soms zelfs ongeveer 450 verschillende soorten insecten op of rond de wilg! Denk aan rupsen en kevertjes, zoals de wilgenhoutrups en de wilgensnuitkever. Omdat zoveel insecten van de wilg leven, komen er ook veel vogels op af om insecten te eten.

De wilg bloeit als één van de eersten

In het vroege voorjaar maakt de wilg katjes. Dat zijn zachte, pluizige bloemetjes. De katjes geven nectar (zoete drank voor insecten) en stuifmeel (poeder dat ze eten). Daarom zijn wilgen heel belangrijk voor de allereerste bijen en andere insecten die na de winter weer gaan vliegen.

Wilgen hebben jongens- en meisjesbomen

Wilgen zijn tweehuizig. Dat betekent dat sommige wilgen mannelijke katjes hebben en andere vrouwelijke katjes. Insecten helpen de stuifmeelkorrels van de jongensbomen naar de meisjesbomen te brengen. Zo kunnen wilgen zich voortplanten en komen er nieuwe wilgen.

WILG: natuurlijke veerkracht en weerstand door AUXINE en SALICYLZUUR

Vincent van Gogh zag de **knotwilg** als symbool van **veerkracht** en **weerstand**

Veerkracht door AUXINE

Veerkracht is de basis van het labyrint op de **Beleefakker**. Wilgentenen maken van nature veel auxine na het **blesen** wat zorgt voor snelle beworteling.

Wilgentenen → Blesen = aansnijden bast → **AUXINE** → Bewortelen

Weerstand door SALICYLZUUR

In de wilgenbast zit het stofje salicylzuur. Dit zorgt voor **afweer** van de wilg zelf maar het is ook het oudste medicijn ter wereld: **aspirine**

SALICYLZUUR

Geeft afweer tegen ziekten en plagen voor de plant

Geeft pijnbestrijding voor de mens **ASPIRINE**